

**БИБЛИЯ БЭРИ”МИ”
ЛУКАГЭТЭ ИММЭ”НЯА”
СИЭДЕТЭНЫ**

Институтэ дебтазбса Библиянимэны
Москва, 2005

Библия бәри”ми” Лукагәтә иммә” няа” сиәдетәны

Дүрымыси няадятәмәны:
Жовницкая Светлана Нереевна

Отрывки из Евангелия от Луки
Перевод на нганасанский язык

ISBN 5-93943-067-8

© Институтә дебтазәбса Библиянимәны, Москва, 2005
Хотүрә”: © Standard Publishing, 1999

Институт перевода Библии
Лицензия № 01271 от 22.03.2000
101000 Россия, Москва, Главпочтамт, а/я 360

Подписано в печать 15.12.2004
Формат 84x108^{1/32}. Печать офсетная. Усл. печ. л. 3,36
Тираж 1000 экз. Заказ №
Отпечатано с готовых диапозитивов
в типографии “Принткорп”
ЛП № 347 от 11.05.1999
220141 Беларусь, Минск, Староборисовский тракт, 40

Буо́зу” нерә́зә

Дендяляңкә” туобтугүтүо”!

Ҳә́зунынты” иттү” бәри”ми” Евангелие Лукагәтә, Һуой туобтугүся Мииньдяде Хетибтыгүся туобтугүся”гитә иммә. Мииньдяде Хетибтыгүся Хүнсәрә Хетибтыгүся нану Һуойтены Һунүнтәтүгәй Библия. Тәттирә Туобтугүся бәндей туобтугүсяй, куниә канәйлү” хүө” бәймәны туобтугүрүтязә бәнде” моу терәти”.

Буо́зу «Евангелие» иммә грекә”гитә, сыты Һану-зүмтүкүтү «Нялтәтыә дүрымы». Тәния нимтидиә Ҳәнәнту тенымтыгүйсянәмты Иисусә Христосә. Бәнсә Мииньдяде Хетибтыгүсятәны теттә Евангелие. Бәнде” сытың дебтазәнду” Иисусә Христосә нилыбся Һонә Һәйбәуза нимәны, Сыты тенымтыгүйсяты нимәны, Һәнәнсәкә, курәди сыты мелысыхы, куобсату Һонә сүлүбсяту нимәны.

Кәрсү”, хотәмә” Евангелиятәны, исүо” хүнсәрәны Палестинатәны. Мәңәзә” пророкә” дебтазәсуо” Иисусә Христосә. Сыты тәзүсутә исүо Һанасанди” кунәузүбса неңкәрәкә Һонә дяңкумсагәтә. Әлыгаку палестинә корузаку”тини Вифлеемә Һәтумы”ә кунта”-гай барәруто Иисусә Христосә. Нялтәтыә дүрымы Иисусә Христосә нимәны иттүо, тәтти дүрымы Һанасанә дязыкү иттүо, кунитены сыты нибиты нилы”, курәдите сиәдетәны нибиты буо”.

Тың камятуру” бәнсәгитә нерәбтәә туобтугүся бәри”ми Евангелия, хотәмәә тың сиәдетәнунту”.

Тэндэ мың хуануому” дүкяку” Евангелия Лукагэтэ иммә”. Бәнсә теттә Евангелиягитә, сыты нягәй мелыжэмәә, дебтумәә. Евангелияты нерәны Лука дебтазату куниа сыты нәйбәубу һонә тороубтуху нерәны һунүмәә, хотәмә” дүрымы”. Мың хуануому” әмә туобтугусяндә бәнсәгитә сизайкуо” дүкә” Евангелие. Тәә таккәмәны тәндә” дүкә” дүбәлику”.

Мың натәмунунтуму”, әмты туобтугуся хелызысыжә бәзуатәмунтә хоҙәтәбса һонә туобтугуйтебса няадятәмәны.

Институтә дебтазәбса Библиянимәны дебтазату ани”ә нягәә буюжу бәнде” һанасанә”дя, сылы нәйбәубу, мелысыбы әмә” бәри”ми” Евангелия Лукагәтә иммә”, сылы тендырсыхы һондибса әмә туобтугуся ня” сиәдетәны. Мың тетуа нялтәтымы”: ня” туобтугуйсүжә” әмә туобтугуся Библиягәтә иммә һиле һәтумямуо сиәдитәһынтың.

Нәйбәуси” Институтә дебтазәбса Библиянимәны нялтәсыжә” кәмәбүтүң тотәбса” туобтугугититиң әмә адресәмәны:

101000, Москва, Главпочтамт, а/я 360,
Институт перевода Библии.

ҲӘТУМЯМУО ИИСУСӘ

Тәә түхәны һонсыдиә кәрсу хоҙурь императорә Августәгәтә иммә, хотәрәбтукутүө бәндәй һанасанә” Римә империятә”. Тәтти исүө нерәбтәә хотәрәбтукуся. Сыты мелыжыры”дижә, каңгә моутәны Сирия барбүмүнсүө Квириний. Бәнде” коныдиә” хотәрәбтукусядя, һонәнтуң коруҙутүңдя. Иосиф тәбтә коныдиә – моугәтә Галилея, кору”китә Назаретә, моугәтә Иудеядя, коружә”дя Вифлеемә*. Коныдиә тәһия, Иосиф исүө Давидә тансәгәтә иммә. Сыты коныдиә хотәрәбтукусядя Мария нану, мйәжәндәкәтыә нанту. Мария исүө тәндә”а. Вифлеемәтәһны ихүөзи, туйсүө карәмуту дялы. Сыты карәдүжә куодүму һүөтәһны. Тәтти исүө сыты нерәбтәә һүөжы. Дүйкәләсы тәндәмты, хуансуоҙы дямажә” һәмабтугуся кунди, сытиң һәнсубсякали исүөгәй.

2:1-7

КӘТУБТУГУТУО” ҲОНӘ АНГЕЛӘ”

Тәндә моу әмәһиканы исүө” кәтубтугугуо”, сытың һилыдиә” тәһияһны, муунсуо” һиһиндя дямажүтүң. Нәжүһынтың һәтумы”ә ангелә**.

* *Вифлеем* – тәтти коружә” Давидә.

***Ангелә* – Һуонтә” һойби”.

Нүо казар катэгүмтүдүо кэтубтугутүо”. Сытың ани”эмэны хыымсыя”. Ангелэ муну”о дязэтуң: «Ниңыры” хылэдятэ”! Мэнэ мындытым нягэо дүрымы – аника”а нялу тың һанасанутү” дязыкү”. Эмэ дялы Давидэ ко-ру”тини, һэтумы”э Түдүркүтүөры, Барбэ Христос. Эмты тың һанүзүмтүрү”: тың һэ-жэсутэру” нүо, дүйкэлэмэо, дямажэ” һэмаб-тугуся кунсыны иттүо». Лэкэрярай ангелэ ситтямэны һэтумы”э” һукэгэ” тэрэди”, ху-ся”туо” Нүонтэ:

«Хүся”лута” Нүонтэ, бэнтуну иттүо!
Нягэй нилыңэ” моунтэны һанасанэ”,
Сыты монүнтүтү”!»

Ангелэ” хурси”индэ” нүодя. Кэтубтугу-түо” буогэлиэ” нятуңдя: «Коныгумы” Виф-леемэдя, катемэкумы”, маа дебтубу дятэну Нүонтэ». Сытың тиминся биаиндэ”, һэ-жи”э” Мария Иосифэ нану һонэ Нүо. Сыты тоньдиайтисиэ дямажэ” һэмабтугуся кунсы-ны. Катемаса тэндэ, сытың дебтудүо”, маа сытың диндихи” Нүонимэны. Дүрымы кэ-тубтугутүо” хясэдүө бэндэй, сылы дильси-тихи. Мария бэнде” тенымтыгуйсити һонэ сынерырсяэ тэндэнимэны. Кэтубтугутүо” хурсэдитэ”, хүся”са Нүонтэ, суобосы бэнсэ исүө тэниа, куниа мунубу дязэтуң ангелэ.

2:8-20

ТЫБЫЙКИА ИИСУСЭ ХРАМЭНТЭНЫ ИТТҮ

Хүө” кари Иисусэ десыгэй дөзүркэсоугэй Иерусалимэдя, ани”э дялыдя Пасха. Каңгэ Нүөзың түүбү би” ситти хүө, сытың коньдиэ” ману” мантэ ани”э дялы хора”са”. Ани”э дялы сятыби”э, сытың хурсэдитэ” мазутүндя, Иисусэ коусуо Иерусалимэнтэ. Десыдегэй деру”суогэй тэндэнимэны, натэмунодүөгэй Сыты хэзытытыэ” дерны иттү. Сыти хэзытысыэгэй дялы бэймэны. Тэндэ хуо хуулэсыэгэй Тэндэмти хели”ти һонэ тенинтити” дермэны. Нисы Тэндэмти һэзэ”, сыти хурсэдиэгэй Иерусалимэдя хууленагэти Тэндэмти тэнимэны. Накүрэ дялы боутундэ һэзиэгэй Тэндэмти храмэтэны. Иисусэ һомтүсүө тенимтугути” дерны, дильситисиэ сытың һонэ тэлибтигусиэ. Бэндэ”, сылы дильситихи” Сыты хясү”сүө” Тэндэтың һондатэ һонэ буоҙутэ”. Десыдегэй, катемаса Тэндэмти, хясү”сүө”гэй. Немызы муну”о Дязэту: «Нүкү, маадя Тэнэ дятэну” тэниа иңуң? Катемэ” курэди ися ми коньңими дедитэ нану, Тэнэ хуурманыни бэймэны». «Маа ися мэнэ хуурхири? – муну”о Сыты. – Деруңури маа, Мэнэ ихүнэ нягэа Десынэ матэны?» Сыти нисыэгэй динди” кумуңху Сыты. Иисусэ коньдиэ нанунтуң, Сыты хурсэди” нанунтуң Назаретэдя, хүөти” дильситисиэ тэгэйти. Немызы латү”сүө

бэндэ”. Иисусэ бэзуатэсуо, хүө” бэймэну бэзуатэсуо һондату, Сыты монүлүсү” һанасанди” һонэ Һуонтэтэ.

2:41-52

ИИСУСЭ ҺЭТЭУТУ ТЕНИМТЫГУИТИЭЗИТИ”

Һуоҙу” Иисусэ нэндисыэ Геннисаретэ турку бэрэны, Сыты исүо номү”түрүө” һанаса” дерны. Сытың дильситисиэ” куниа Иисусэ дебтазаху Һуонтэ Буоҙу. Иисусэ катемэсуо ситти һэндуй, нэндитыэгэй мору бэрэны. Колызытыэ” һонсыди һэндуйкитэ”, нүөбтэдүө” быкурытиң. Тиэди һуоҙэ һэндуйте (тэтти исүө Симонэ һэндуй), Иисусэ хуледиа тэндэмти эмэника коньнагэты моругэтэ. Һомтэдя, һэндуй кунди, һонэй хуарудүзэ тенимтыгуся һанасанэ”. Сятыди, муну”о Симонэдя: «Һэндуймтэ дүрэгэтэ хуанэ”. Дүбэ”һыры быкурыти” бытэ». «Хетибтыгутиэ, – муну”о Симонэ, – мың хии” бэймэну һэйбэудүому”, нисыэмы” маагэлите кэмэ”. Тэа Тэнэ мунубүнүнтэ, мэнэ дүбэгузэм быкурине». Дүбэйэ” быкуритиң. Кэми”э” тэа һукэ колы, курэгуи быкурутиң бэри”тэки”э”. Сытың сиилиэ” дүзатүң һамиядүмэ һэндуйтэны иттү”дя, тунягэтуң хелы”сыхясы. Тэнитиң туо”. Мүнтүбта”а” һэндуйкэйтиң колытини, һэндуйкэйтиң касаэра”а” сыэ” бытэ.

Катемаса тәрәди, Симонә (Петрә) мәнәгәй”ә хүөгайтүни Иисусә дязыкү, муну”о”: «Ни” магәлите хонә” дятәнә, Барбәу! Мәнә неңкәрәкә һанасам». Симонә һонә тәндә” сылы” нанунту иху” – тәндә” дерны Иаковә һонә Иоаннә, Зеведея нянту”, сүөарә” Симонә, – хыымы”ә” катемаса тәрәди кәми. Иисусә муну”о Симонәдя: «Ни” хыләдятә”. Әмә дялыгәтә тәнә тәзү”тәсузәң һанасанә”, тәния куниа кәмүзүхүң колы». Сәбу”са һәндуйтүң морутә, сытың койдиә” бәнде” кәмәдүөдейтү, бүүдүтә” Тәндәтуң хуоны.

5:1-11

ИИСУСӘ НЯГИМТИ”Ә СИБА ВОЙНАЙРҮӨ СЕТӘГӘ

Сятыди буодя дильситити”дя, Иисусә тиидиә Капернаумәтә. Һуой войнайрүө сетәгә хонсыә сиба, курәдимти тетуга монүнхүтү. Тәтти сиба дярәзыкәдиә, куо”кәсуо. Войнайрүө сетәгә, диндиси Иисусәнимәны, һуонәсуо еврее” нимбыәй Иисусәдя, тунягәту һонә түсүнагәту сибаменту. Туся Иисусәдя сытың тетуга хуледиә”: «Тәтти һанаса тетуга нягәә, Тәнә нягимти” сыты сибаменту. Сыты монүнтү мың һанасанунү”, сыты мелызәсыә дязүкүнү” синагогә*». Иисусә кона”а нанунтуң. Сытың

* *Синагогә* – кору”, кунини тялирькә” Һуонтәдя еврей.

исүө” войнайрүө сетәгә мазә әмәниканы, каңгә войнарүө сетәгә һуонәху сүөарутү мунунагәтуң Иисусәдя: «Барбәу, ни” тору” кяли ни-гәмтә хуонтә”. Мәнә нинту” тетуга нягәә һанасам, сылы матә тиибитә мынту. Тәния ися нисыәм ту” дязәтә һәнәнә. Мунә” буозурамтә – сибаменә нягимсизә. Һәнәнә мәнә сетәгәмә дильситиндим, тәмәны мәнә хонтым воинә”, мәнә дильсититиә”. Һуозәдя мунубүнә: «Коны”» – сыты коны”сытә; һамиадүмәдя мунубүнә: «Ту” миа» – сыты тусүзә; сибаменә мунубүнә: «Әмә мелызә”» – сыты мелызәсызә». Иисусә, диндиси тәрәди буозу”, хесу”о. Һарәгәйся һанасану”дя, хезытытыә” хуонунту, муну”о: «Мунунтум дязәту”, Израильтәны мәнә нисыәм һәзә” тәрәди хүнтүрү». Һойбиси”, хурсәди матә, һәзи”ә” нягимтиә сибаменә.

7:1-10

ИИСУСӘ СҮЛҮБТА”А КУОБУОГИТӘ НҮӨ

Һамиадүмо дялытәны Иисусә коныдиә Нанинә корузә”дя. Нанунту хезытысыә” тенынтыгуйтиә” һонә һукәгә” һанасанә”. Каңгә Сыты түүбү корузә” һуоа, кору”китә һонсырыси” куобуо, һуозәбтә нүө сыру ны. Тәндә ны нану исүө” һукәгә” һанаса”. Катемаса тендәмты, Сүзәбы койбалудүө, муну”о: «Ни” дөрә”». Сыты кона”а, хуану”о дүзүмтү куобуо

коры”ни. Ҳанасанә”, мындысыәдиә” коры, нәнсуиндә”. Иисусә муну”о: «Нянту, мунунтум дязәтә, нәнсузи!» Куобуо җомтү”ө, буогәли”ә. Иисусә хурсәры”ә нянтумты немынтәты. Бәндә”, хымы”ә”, хүсяли”ә” Ҳуонтә, буодя: «Ани”ә Пророкә җәтумы”ә дү”тыныны”. Ҳуонтә туо хелы”сынагәты Ҳонәнту җанасанутү”». Дүрымы Иисусәнимәны сойбули”ә моу Иудеенимәны җонә кадякүдүтү моумәны”.

7:11-17

ИИСУСӘ СҮМИРИБТИ”Ә КОҢХОҖА”А

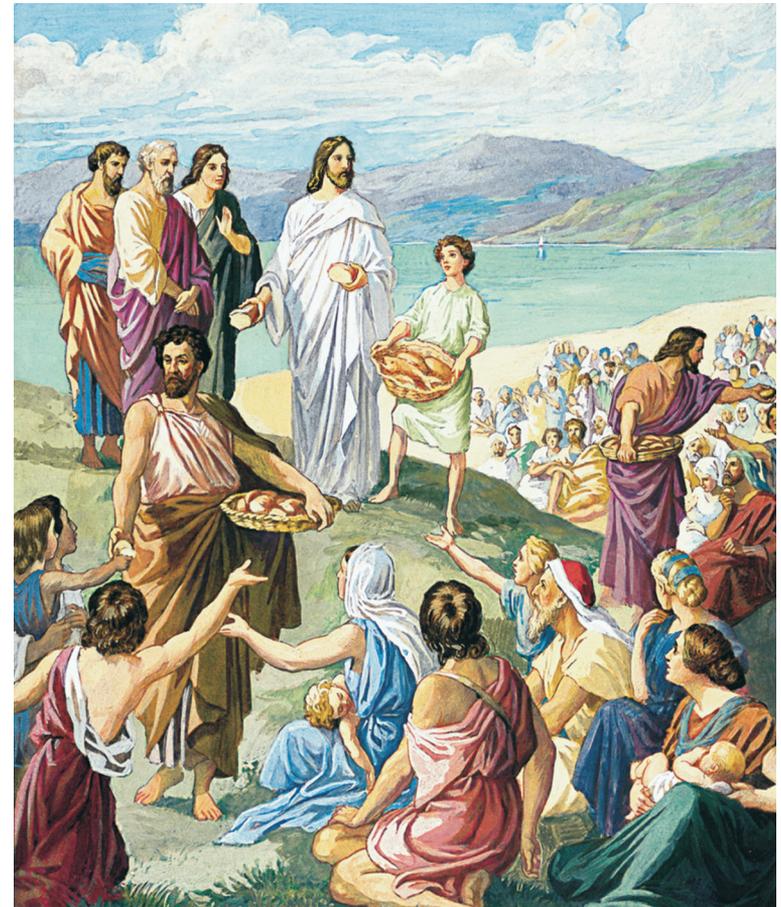
ҲуоҖу” тәнди” дялы”тини Иисусә җомтәдүзә тенымтыгуйти”нану җәндуй кунди, мунудуо дязәтуҗ: «Боукуму” җамиадүмо морудя». Сытыҗ боутәки”ә”. Боутәмынтыҗ боумәны, Иисусә кунтубатазә. Ләкәрярай биәзјаймы”ә. Ҳәндуйтүҗ мүнтү”кәсүзә, сытыҗ лыгумтәкәдүо”. Тенымтыгуйтиә” коньдиә” Иисусәдя, киттидиәзыҗ Тәндәмтыҗ: «Хетибтыгутиә, Хетибтыгутиә, лыгумкиәмы”!» Сыты, күзаса, сятыры”ә биә җонә норбытытуо” коҗху”. Сүмирими”ә, биәгалими”ә. «Маадя хүнтүрүбсягали иҗуру”?» – тәлибти”ә Иисусә. Тенымтыгуйтиә”, хымысы җонә хясудя, муну”о” нятуҗдя: «Сылы ихүтү Әмәниәрә? Биәгәлите бызә нану Сыты дильситинди”!»

8:22-25

ИИСУСЭ ҲАМОБТА”А СОҶХОЛЯҢКЭ БИ” ДИРЭ ҲАНАСАНЭ”

Хурсэди, апостолэ” (Ҳойбиси”) дебтудуо” Иисусэдя бэнсэ, маа сытың мелызэбы”. Някэлэса тэндитиң нанунту, Иисусэ би”а кору”зу”дя нимтилитиэ” Вифсаидэ, кунини инагэту Ҳонэрату тенымтыгуйтитинану. Тэ-эмэны Ҳанасанэ” диндисиэ” Иисусэнимэны, коньидиэ” Тэндэтың хуоны. Иисусэ дөтэдүо сытың. Дебтазасуо дязэтуң куниа исүзэ каңгэ Ҳуонтэ барбүмүнхүтү. Сыты нягимтүкүсүө бэнде” дярэзытыэ”. Хиимтэкэсыэ. Би” ситти тенымтыгуйтиэ конь”диэ” Иисусэдя, мунудүо”: «Нүөлхэзу” Ҳанасанэ”, коньңэ” эмэника” мазу”дя, хулеңэ” сеңкэлэбсязитиң Ҳонэ курэдите Ҳэмсузүтүң. Эмны Ҳанасанэґали итүо моу». «Тың Ҳэмобтуңуру эмэ” Ҳанасанэ”», – муну”о Иисусэ. «Мың тэа магали-теґяли итүму”, соҶхоляңкэря кириба Ҳонэ ситти колы. Ҳонэну” коньнтэңымы” маа, някизихясы Ҳэмсу” бэнде” эмэ” Ҳанасанэ” дязыку?» – муну”о” сытың. (Тэндите исүө” соҶхоляңкэ би” дирэ хирэ Ҳанаса.) «Ҳомтэб-туңатү” тэндите соҶхоби” Ҳанаса”мэны», – муну”о Иисусэ дязэтуң. Тэниа сытың мелызы”эзың. Бэндэ” Ҳомтүиндэ”. Някэлэсы соҶхоляңкэ кириба Ҳонэ ситти колы, дилэди бэндуа сеймыти, Иисусэ дебта”а нягэа буозу

Ҳуонтэдя тэндитиңнимэны. Сыты тямбиди”э кириба Ҳонэ миди”ити тенымтыгуйтитэ”, сытың минагатың тэндите Ҳанасанди”. Бэндэ” Ҳэмурсуо” Ҳонэ нилудите”. Тэндэ хуо коусуо би” ситти коры Ҳэмсу”тери”тиэ”.

9:10-17

ДУРЫМЫ НЯГЭЭ ҲАНАСАНЭНИМЭНЫ (САМАРЯНИНЭНИМЭНЫ)

Тәмәны нәнсу”ә курәдикүө тенымтыгуйтиә Законә, сыты җәтәудя Иисусә, тәлибтисиә Тәндәмту: «Тенымтыгуйтиә, маа мәнә мелызәтәңым, хүоти” нилынакәнә?» «Маа мунуҗу тәндәнимәны Законә? – тәлибти”ә тәндәмты Иисусә. – Маа тәнә тәны туобтуҗуҗ?» ««Мону” Барбәмтә, Ҳуонтәмтә, бәнсә сәәтәнынтә, бәнсә баттетәнынтә, бәнсә” никкәтәнынтә, бәнсә” җондатининтә”». Ҳонә «мону” кадядемтә, куниа монуҗуҗ җәнәнтә», – муну”о сыты. «Тәнә хунтәмәны бутуҗ, – муну”о Иисусә. – Тәниа җуо”, тәниа нилы”». Тәмәны нинагәтыҗ ноҗхомәны сынерыра” сытынимәнынты, тәлибти”ә Иисусәмты: «Сылы мәнә кадядемә?» Иисусә муну”о: «Хезытысыә җанаса Иерусалимгәтә Иерихонәдя, кәмәрусүзә нембә” җанасанди”. Сытыҗ тәндәмтуҗ хоси”сыәзыҗ, нөйсүөзүҗ, дүбәәди тәндәмтуҗ нясы нилыди, бүүдитә”. Тәмәны, тәндә сәрәмәны хезытыхязы ниньбтә җәйбәуси мазә, кунини тялиркә” Ҳуонтәдя. Катемаса тәндәмты коны”диә җамиадүмо сәрә кәйтә. Тәндә мантә мелызәсыә левитә*: түүдя тәндә моу, катемаса җасунумтүмә, сыты тәбтә коныдиә хунсә сәрә кәйтә.

* *Левитә* – җадяптә җәйбәуси мазә, кунини тялиркә” Ҳуонтәдя, Левийя тансәгәтә иммә.

Самарянингүө*, тэбтэ суодүто тэндэ сэрәмэны, Һэтэдэ тэндэмты, катемаса, койбалудуо. Сыты коны”диэ дязэту, нөхудүо бытэны Һадүтү, няккидиэ диртэны тэндету Һадү”, сарэдүтү. Тэндэ хуо Һомтэбтусуозу дүндятү ни, контудүозу сеҗгябся мазэдэ, тэнини Һэзү”сүөзү. Һамиадүмо дялытэны, бүү”ханса, сыты миисиэ сеҗгэбся мазэ барбэтэ серэбырэ” бадя”, мунудүо: «Һэзүзэ эмэниэрэ, бадя” сүсүбү” – миккэҗ Һэнэнтэ бадяте. Хурсэбинэ, тэтугуом тэндите». Сылы накүрэ Һанасагэтэ Һасунумтүмэ Һанаса кадяну иҗу?» «Тэтти, сылы сыты хелызыхы», – муну”о тенымтыгуйтиэ Законэ. «Коны”, мелысы” тэндэ манта», – муну”о Иисусэ.

10:25-37

ДИУРЫМЫ ТЯЛИРИБСЯНИМЭНЫ

Һуоэу” Иисусэ Һуоээ моунтэны тялирсүө. Сятыбиэзы сылыгүө Сыты тенымтыгуйтиэгитити муну”о: «Барбэу, тенымты” мыҗ буобү” Һуонтэнану, Иоанн тээ тенымтысыэ тенымтыгуйтити». Иисусэ мунудүо дязэтуҗ: «Тялирхитү”, буомбаҗуру” эмыа:

* Самарянинэ – Һанаса Самариягэтэ иммэ. Тэндэ тансэ еврейэ” ниисытиҗ монү”.

Идя!
Хусялуҗэйзэ Тэнэ нимля!
Туйҗэ Тэнэ дялырэ!
Тэзу” нану” Һэмсузүну”
дяла” талу” дязыкү. Һэнэбта” мыҗ
неҗкэрэкүну”,
мыҗ тээ Һэнэбтакэтуму”
бэнде”, сылы дятэну ноҗхо мелы”-
сыбы.

Ни” ани”эмэны мыҗ Һэтэу”».

Иисусэ муну”о дязэтуҗ: «Натэмунугуму”, сылыгүөры тыҗ нагэтэту хонты сүөар. Тэнэ хии” дерны коны”сызэҗ дязэту, муну”сузэҗ: «Сүөар, этии”дэ” нагүрь кирибатэмэ. Дятэнэ эмэ дялы туо сүөармэ, мэнэ магалитемэ дяҗку». Сыты мунунсутэ дязэтэ маккэтэту: «Ни” мэнэ ментизи”! Һуоамэ Һуоляй тэлүтү. Мэнэ нүөнэнану бобүну”нини иттүму”. Мэнэ лэ”зитим нэнсутэ”, кирибазэмтэ тэтунакэнэ». Буотум дязэту”, нибитти нэнсу”, нибитти тэзу” сүөарубся дязыкү, тэбтэраа, тетуа хуйхининтэ, сыты тэзу”сутэ хутиэмтэ. Мэнэ мунунтүм дязэту”: хуйҗыры” – Һуонтэ тэзусутэ нанту”, хуурҗыры” – Һэзэ”сутэру”, хуарүтүҗүрү” – Һуонтэ дязэту” бярэ”сытэ. Бэнде”, сылы хутиэ – кэмүзүтү, сылы хуурыэ – Һэзэкэту, хуарутялутуодя Һуонтэ – бярйитеты».

11:1-10

ДУРЫМЫ АНИ”Ә ДЯЛЫӘЗЫКӘНИМӘНЫ

Ҳуой маҗайтүгитә муну”о Иисусәдя: «Ҳуонтә барбүмхү”, нялтәсытә тәтти, сылы тусүзә Дязәту ани”ә дялыәзыкәдя». Иисусә муну”о дязәту: «Ҳуой җанаса мелызәсыә ани”ә дялы, хуси”ә җукәгә маҗайтү”. Ҳәмурсанана җомтүкәбүәтуҗ түхәны, сыты мүтәмәсуо сибамту маҗайтү”дя мунунагәту: «Тииҗири”, бәнсә җуоляй тентырымә”». Тәмәны бәнде” нятуҗ хуоны хуомазили”итә”. Нерәбтәәзыҗ муну”о сибадя: «Мәнә някәли”әм моузәмә, коныбинә нягәә җәзү”хянсә тәттимә. Ниҗыры” дятәнә дөмта”». Ҳамиадүм муну”о: «Мәнә някәли”әм би” кобта”а”, җәтәбүнә нягәә, нягәәли” сытыҗ. Ниҗыры” дятәнә буолатү”». Нагәмту муну”о: «Мәнә ны сери”әм, тәниа ися нисызәм ту”». Сибә хурси”ә, дебта”а барбәтүдя тәндәнимәны. Буолатүсә барбә муну”о сибатүдя: «Коны” меригиай кору”зәдя, бәнтизә җунү”, тәзү”, ху” хуонәнтуо”, котела”а”, сеймыгаитүо”, җуойкаитүо”». Сибә муну”о дязәту: «Барбәу, буозумтә мелы”зыәмә, терәгаитүо” бобә” җыәтәту тәйтү”!» Тәны барбә муну”о сибатүдя: «Коны” бәндиа, җунү” бәндеймиа. Мамә мүнтүҗәйзә!» Буотум дязәту”, сылыгәлитә” хусиәдегитинә, нинтыә” ту”, нисызә” җомтү” җәмурсанәнану».

14:15-24

ДУРЫМЫ ДУГУСУОДЕ НЯНТУНИМӘНЫ

Иисусә дебтазасуо: «Ҳуой җанаса хонсыә ситти нянту. Ҳадяптә мунудүо дедитыдя: «Тәзү” нанә мибти” дязүкүнә итүо”». Тәтирә тарсуо мибтити нүогәйти дүтымәны. Канәгүө дялы боутундә, җадяптә нүозы, бәнде” җунүдя, бүүдүзә кунтага”а моудя. Тәнини, хораса ноҗхо нилу, сүсүзә”а бәнде маа хоҗхы. Каҗгә сыты сүсүзүхү бәнсә маа хоҗхы, тәниә моунтәны җәтүмсыә ани”ә җәмнантуса. Сыты куо”кәсуо җәмнантуса. Сыты коныдиә җуоҙә җанасадя җәйбәуханса. Тәтти җанаса җуонәсуо тәндемты моутүдя кәтубтугуйнягәту свиһняйтү. Сыты курәгуй җәмнантусуо свиһняй җәмсу, тәрәдикәлите җәмсу нанту нисизә миттәры”. Тәны сыты сынеруоди муну”о: «Куохирә десымә җәйбәуси хоҗы, бәнде” сытыҗ җәмуру”, нилу”биәтиҗ түбә, курәгуй җәмсатүҗ коунару”, мәнә тәмәны әмны куоки”әм җәмнантуса. Коныгузәм, хурсәгүнә десынәдя, мунугузәм дязәту: «Идя, мәнә неҗкәрәкә мелызәсыәм дязәтә җонә Ҳуонтәдя. Әмә дялыгәтә ни” хуора” мәнә нянтүтә ися, някәлә” мәнә кәтти җәйбәусиминси”». Сыты тәляны коныдиә дедитидя. Сыты исүө кунтага”а, каҗгә катемарубаза” дедитәты. Десызы хойкудүзә нянтутыдя җонә койбалүсүө, камкәрәсуо, нүозысыә тәндемты.

Нүөзы муну”о: «Идя, мэнэ неңкэрэкэ мелы-
зэсыэм дязэтэ һонэ Нюонтэдя. Эмэ дялыгэтэ
ни” хуора” мэнэ нянтутэ ися». Тэны десызы
муну”о сибату”дя: «Меригиай тэтуңуру” бэн-
сэгитэ нягээ” дембя”, деңхиңири” эмэниэ-
рэ. Серэңыры” дүзү”баса дүзүтэту, хуаймузү-
тү һуотуна. Тэтуңуру”, деккэңыры” баңгата”а
дирхиа. Нөмуркуму”, нялтэгуму”. Эмтырэ
нянтумэ: сыты исүө куобуо, тыминя сыты сү-
ля”а, дүгусуоде һэтумы”э». Сытың тэгэтэ ме-
лызэсыэ” ани”э дялы. Ниныбты”а нянтузы
тээ түхоны исүө моунтэнынты. Хурсэдя һонэ
коныди мазэ кадя, сыты диндисия санирүө”
һонэ беттириэ”. Хуу”о дязэту һуозэ сибэ, тэ-
либти”э, маа тэнини иңу. Тэтизи муну”о: «Хур-
си”э тэнэ һадярэ. Десырэ деги”э баңгата”а
дирхиа, нянтумты һэтэдя нилытыэ һонэ нин-
тыэ дярэзы”». Ниныбты”а тетуа бэлуатүсүзэ,
курэгуй нисыэ тиинянды мазэ кунди. Тэны
һонди”э десызы, хуули”э тэндэмты тиинягэ-
ты мазэ кунди. Сыты мунудуо дедитидя: «Мэнэ
канү” хүөмэны һэйбэутум дязүкүтэ, сибэ ман-
тэ, каңгүте нисыэм буозүтэ хелы коны”. Тэнэ
тахаряй һуозүте нисыэң тэзу” дирхиакүкэли-
те, сүөаруне нану хуарунакэңэ ани”э дялы.
Тэндэ нүонтэ хурсэтындэ, һэмсуоде бэнде”
тэнэ мибтите дөтүрүа” кобта” нану, — тэнэ
деги”эң дязүкүтү баңгата”а дирхиа!» Десызы
муну”о дязэту: «Нүкү, тэнэ хүөти” кадянуо

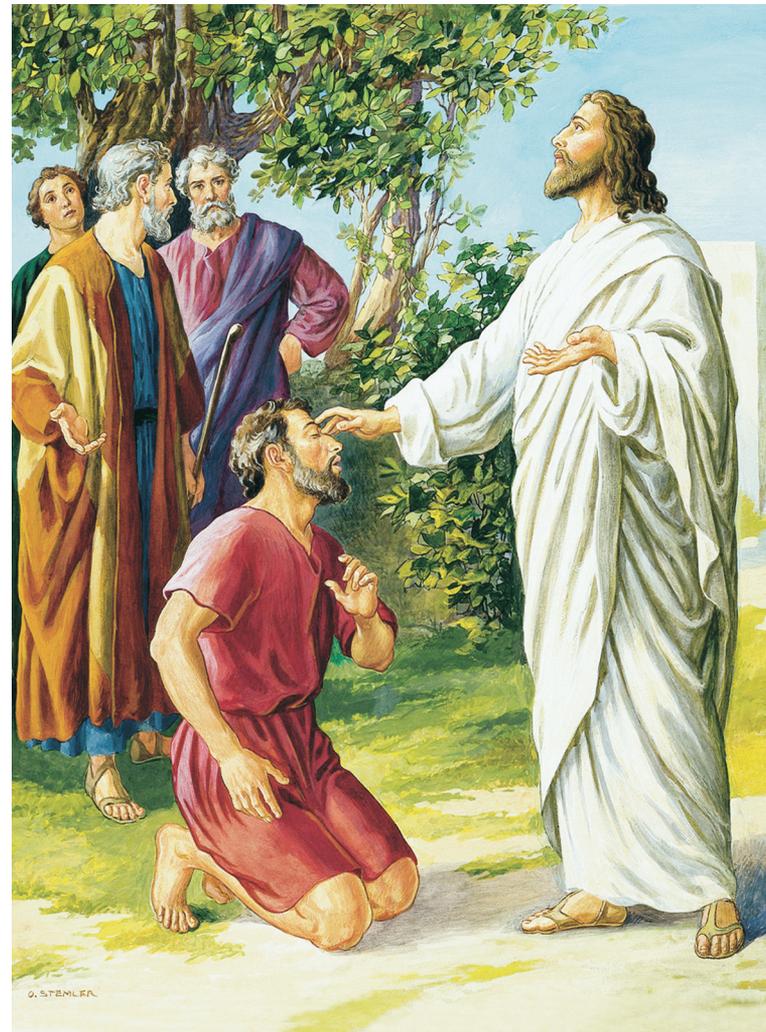
иттүң, бәнсә маа мәнә хоңым, тәнә дязүкүтә итүо”. Тәнә нялтәбитә нягәә, һадярә кубуо сүля”а, дүгусуоде һәтумы”ә».

15:11-32

ИИСУСӘ НЯГИМТИ”Ә СЕЙМЫГАИТҮО

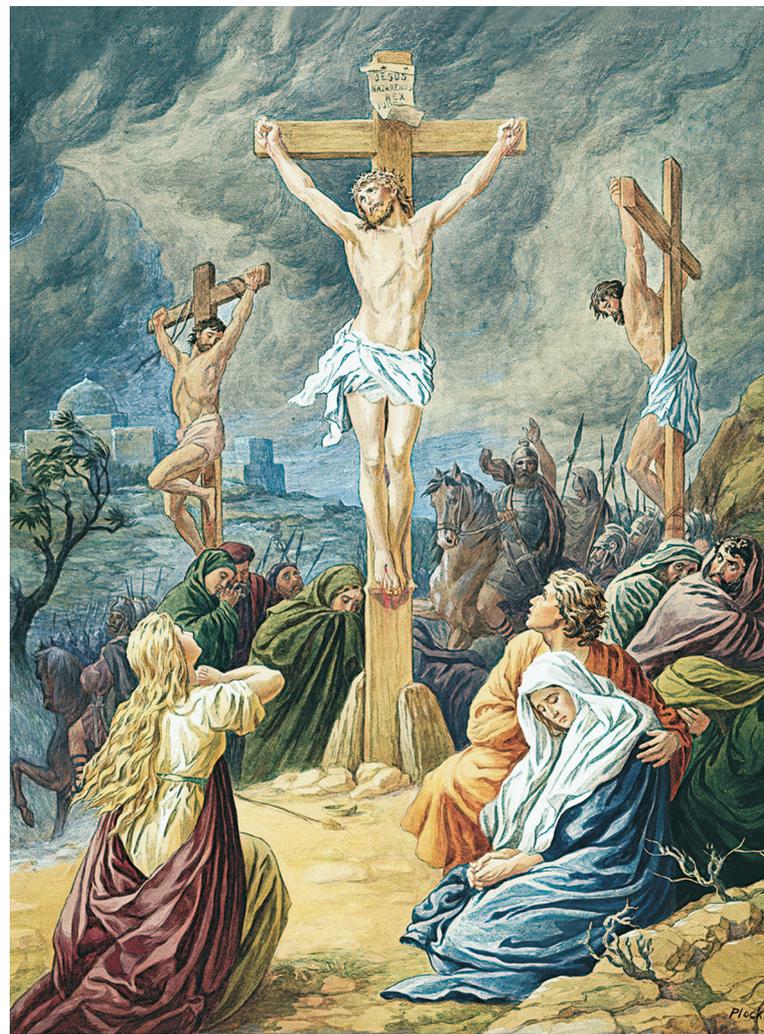
Каңгә Иисусә хезытыхы корузә” Иерихонәдя, Сыты берәдиә сеймыгаитүо кадямәны. Тәттирә һомтүсүө һонә хусиә маагүө һәмнагәту. Диндися, бери”тиә” кадямәнунту һанаса”, сыты тәлибти”ә: «Маа тәтти?» Дязәту муну”о”, тәттирә хезытыты Иисусә Назорей. Сыты лаңәки”ә: «Иисусә, Давидә нүо, койбалү” мәнә!» Тәндә”, сылы” хезытыхы” нерәнынты, буодүо” тәндәтындыа тымяйтинягәты. Сыты һонәй ани”әмәәны лаңәки”ә: «Иисусә, Давидә нүо, мәнә койбалү”!» Иисусә, нәнсудя муну”о һанасану”дя, тәтунагәтуң сытың Дязәту сеймыгаитүо. Каңгә сеймыгаитүо ту”о, Иисусә тәлибти”ә тәндәмты: «Маа дязүкүтә мелызәтәңым? Маа тәнә хуйңың?» Тәттизи муну”о: «Барбәу, һәзү”няндытым!» Иисусә муну”о: «Тәнә һәзү”сүзәң! Хүнтүрүбсярә тәнә түдя”а». Сеймыгаитүо тәны һәзүли”ә, биа Иисусә хуоны, хүся”са Нүонтә. Бәнде” һанасанә” һәзүсүөде” тәндә хүся”ли”ә Нүонтә.

18:35-43

ИИСУСӘ ТЕБИЛИ”ИЗӘ КРЕСТӘДЯ

Каңгә Иисусә кондалуха” котурунагәту, крестә мындынагәты Хуонунту хуалуду” Симонә корузә” Киринеигәтә иммә. Сыты тәә-түхәны хурси”сиә моугәтәты. Иисусә хуоны хезытысыә” һукәгә” һанаса”, дернынтың исүә” ны”, хуаритялутуо” һонәнтуң синдитүң, дөрәдя Тәндәтуңнимәны. Тәнини исүөгәй ситти ноңхо һанасагәй. Сыти бәтиә”лусити Иисусәнану котурунагәтуң. Тәәмәны түүтундәтуң моу нимти”литиә «Хиязыә», тебили”-ситә” сытың Иисусәнану крестәдя. Һуойтүң һуоҙә Иисусә кәймәны, һамиадүм һамиадүмо кәймәны. Иисусә буодүо: «Идя! Ни” дәм-та” дязәтуң, сытың нинды” тены”, маа сытың мелысыңы”!» Солдатә”дүбәди һанузүмтү”, тарурсуо” дүзытәндың Тәндәтуң дембя”. Һанасанә” нәндисыә” һонә сәңүрсүә”. Сетәгә” тәбтә хидисиә” Иисусәнимәны, буодүо”: «Сыты тидярсуо һанасанәй, тыминя Һәнәнту түдү”һәйзә, Христосә ихүнүнтү, Һуонтәтә һәзүлүхүнүнтү». Хидисиә” Тәндәтуңнимәны һонә солдатә”. Сытың коныкәнды” кадяту, миккәты” тасүтүө бызә, буодя: «Тәнә еврейә” Барбә ихүтә, түдү” Һәнәнтә!» Бәнтуны исүө хоҙурь: «Әмты еврейә” Барбә». Һуой ноңхо һанаса, һизятыә крестәнини кадянунту, дәмтаса Дязәту муну”о: «Тәнә маа нинту” Христосәң? Түдү” Һәнәнтәң һонә түдү” мың!»

Ҳамиадум ноҶхо Ҷанаса сязырсысыә тәндәм-ты, мунудя: «Ҳуонтә тәнә ниңың хили”де””? Тәнә Ҷонәнтә тәндә мантә хуаралусүзүң. Миссиәни сиәрә мынды”тыми, куотурубуни мынту. Мың Ҷукәгә ноҶхо мелызысыәми. Әмәниә Ҷанаса нисыә маагалите ноҶхо мелызә”». Тәәмәны муну”о: «Иисусә, ни” мәнә Ҷонәбта”, каңгә Барбә ися коныбитә!» Муну”о дязәту Иисусә: «Тыминярай исүзәң Нанунә Бәнтуо Моунтәны».

23:26-27, 32-43

ИИСУСӘ КУОБСА

Исүө дялы дүзыдер хирә, каңгә бәнсә момәны хоймәгимсиә накүрә часә түбә. Коузу хосиизә. Храмә каймү ситтимәны кыру”мүсүө. Иисусә ани”әмәны лаңә”кәсуо: «Идя! Дүзү”титә миттәтым Мәнә батемә!» Тәндә буозу хуораны Сыты батемту нөлхоза”а. Солдатә” сетәгә, катемаса тәрәди, хүся”ләсуо Ҳуонтә, мунудю: «Сүөбтяй, әмты Ҷанаса сиәркали ихазу!» Бәнде” Ҷанасанә”, Ҷунүдүөдейтә” сәңүрнагәтуң тәндәдя, катемаса тәрәди, бүүдүтә” мазутуңдя, хуарүтялудя синдитиң. Бәнде” тенынсыәде” Сыты Ҷонәны” тусүөде” Нанунту Галилеягәтә, нәнди сыә” әмәниканы, сәңүрсүө.

23:44-49

ИИСУСӘ СҮЛҮБСЯ

Нерәбтә дялытәны, сяйбо дялы боутундә, күзатудя, коу Ҷәтүмәмиа иттүтә, ны” коныдиә” бозүрьбүөдя. Сытың мындысыә” тентырымә” хотәгә”. Тәны сытың Ҷәтәдүо” хуоалә – бозүрьбүө Ҷуоа тәлүмү – кәйнини итүо. Тииди кунди, сытың нисыә” Ҷәзә” хүтәзә Иисусә. Ны” нәндисыә” Ҷанүтәсуо”. Ләкәриарияй дязыкүтүң Ҷәтүмы”әгәй ситти ангелә, хонәйтиәгәй сизайкуо” дембя”. Хыымтыә” ны” нөлхозусуо” Ҷойбүтүң Ҷили”а. Тәндите” муну”о” дязәтуң: «Маа ися тың хурҶыры” нилытыә куобуо” дерны? Сыты әмны дянгутү, Сыты сүля”а. Тумтәнуру” кумубу Сыты дязәту”, Галилеятәны ихү”әру”. Ҷанаса нүо мили”сизи” исүө неҶкәрәкәй дүзүти”, теби”линягәты. Нагәмту дялытәны Сыты сүлү”сизи” исүө». Ны” тумтәдүо” Тәндәтың буозу”. Хурсәди тәнизә, кунини иху бозүрьбүө, сытың бәнде” дебтүдүтүң би” Ҷуоозә апостоләдя Ҷонә Ҷамиадүо”дя”. Тәндә” ны” исүө” Магдалина Мария, Иоанна Ҷонә Мария, немы Иакова. Ҷамиадүмо ны”, итүо” нанунтуң, дебтазасуо” апостола”дя” тәбтә тәрәди. Тәндә” буозундә” апостолә” ниситә” хүнтүрү”. Петр хойкүдя бозүрьбүөнидя, сәңүлесү” кундиа. Катемаса тугы”ля, сыты хурсәди” Ҷанү”ся тәндә кәрсунимәны.

24:1-12

ТЕНЫМТЫГУЙТИЭ” КАТЕМИ”Э” СҮЛҮТҮӨ ИИСУСЭ

Каңгэ тенымтыгуйтиэ” Иисусэ” дебтаза-суо” тэндәнимәны, Ҳәнәнту Иисусэ нән-сүди” дүзыдернытың мунудя: «Ниңыры” хы-ләдятә”!» Хыымсы сытың натәмунудуо”, катеми”э” намтәрү. Сыты муну”о: «Маадя тың нуйбайтүңуру”? Маадя ниңыры” хүн-түрү” ңәзүтүөту”дя? Катемәңуру” дүзәня ңонә ңойне: әмты Мәнә. Ҳәтәңуру” Мәнә, катемәңуру”. Намтәрү” нинды” хонә” сяхы ңонә латә”, Мәнә хонтым». Мунудя тэндәнимәны, Сыты ңәтәрәбта”а дязәтуң дүзәтү ңонә ңуотү. Сытың нялтәди, ниситә” хүнтүрү”нанду”. Сыты тәлибти”э сытың: «Тәйңу нанунту” әмны күрәдите ңәм-су”?» Сытың миси”э” Нанту дүкяку хиримәә колы. Иисусэ няколи”э тәндәмты, ңәму”-оту ңәзунынтың. Тәндә хуо муну”о: «Әмты тәтти, маа Мәнә буобум дязәту” ңуойтены ихү”әму. Бәнсә маа хоңуңу Нимәнынә Мо-исея Кәрсутәны, Пророкә”тәны ңонә Псалмахә”тәны, әмыа исүзә исүө». Тәндә хуо Иисусэ дебтудуо тенымтыгуйти”дя маа хоңуңу Ани”э Хоңурьтәны. Сыты муну”о дязәтүң: «Ани”э Хоңурь дебтазату: Христосә

берә” сытә исүө бәнде” дя моләкә” моуза”,
нагәмту дялытәны сүлүнагәты. Тың коны”-
ңыры” ңанасану” дя, мунуңуру” дя затуң:
Сытың неңкәрыкытың ңонәбтарусүзүң-
дә” – хуомазүлебүтүң ңонә хурсәбитүң Ңу-
онтәдя. Иерусалимгәтә хинди” а дебтазаңу-
ру” тәндәнимәны бәнде” ңанасану” дя,
Мәнә дязы” күнә».

24:36-47